

Ze starých časů a mladých let Mášlova mlýna

„Jest řemeslo mlynářské užitečný obchod,
bez něhož strava pokolení lidského obstátí nemůže ...“
(Křištof Fišer v díle *Knihy hospodářské ze 17. století*)

Asi tak o sto let později pokračoval v řadě mistrů moučného řemesla na mlýně v Brusné čp. 134 (dnes 172) Václav Mášl, narozený 23. května 1792. Odpovědnost za hospodaření, veškerý provoz a obchodní záležitosti s tím spojené, převzal po svých rodičích Matěji Mášlovi a Marii rodem Kalíškové. Bylo to po 25. dubnu 1818, kdy se v chrámu sv. Jakuba v šestadvaceti oženil s o pět let mladší Veronikou, dcerou lhenického tkalce Podlahy.

Tak, jako jeho tátovi, dědovi a pradědovi mu pak každé léto uběhlo ve znamení polních prací. Volnou chvíli vlastně ani neznal. Když už přišla, stejně ji věnoval údržbě své „malé vody“ (opravit jez, vyčistit náhon, pospravit polámané česlice nebo lopatky kola nahlodané mokřým zubem času). Po dožínkách se mlýnské kolo roztočilo naplno. Pracovalo se od září do prosince ve dne v noci.

Dnes už je dávno zapomenuto, že jako každý mlynářský mistr, musel i Václav Mášl ovládat spoustu věcí mimo své řemeslo. Například mít znalosti mechaniky, hydrologie, řemenářství, také včelařství. A nebál se vzít do ruky ani tesařské náčiní nebo zednickou lžici. Jeho paní byla tenkrát vážena nejen pro soustavnou péči o přibývajících děti, domácí krb, ale také o celý dvůr a poměrně početnou mlýnskou chasu.

Rizikem celoživotní mlynářovy náročné práce bývaly časté úrazy rukou, pochroumaná páteř a klouby, nebo ničivé povodně. Také nemoc z povolání - zaprášené plíce. Václavovy dny na světě ale sečetla sama voda. Umřel 3. září 1850 ve věku 58 let, tři měsíců a 11 dnů na „morovou auplavnici“, jak je zapsáno v matrice. Pravděpodobně šlo o bakteriální úplavici, provázenou prudkými horečkami a bolestmi břicha po požití kontaminované vody. Po celých Čechách tehdy platilo, že při poslední cestě mlynáře na hřbitov nejstarší tovaryš spustil soustrojí „klopáče“ naprázdno a mlýn se tak se svým pánem a ochráncem pěkně rozloučil.

Z těch časů se dochovala příhoda o začarovaném mlýnském kole. Před vánočními svátky přišel ke mlýnu otrhaný a zamračený poutník. Měl hlad a požádal o kousek chleba. Mlynář netušil, že to je sám strážce nebeské brány svatý Petr v přestrojení za žebráka. Dnes by se řeklo, že si tak do nebe dělal předběžné výběrové řízení. A tak poutníka vyhnal. Ten pohrozil: „Neděláš dobře, mlynáři. Až odejdu, uvidíš. Kolo ti ze mlejna uteče.“ Mlynář se hrozbě jen smál. Stroj se však opravdu zastavil. Mistr se lekl a pospíchal ke kolu. Uviděl ho již uprostřed louky, jak se rychle vzdaluje. Běžel za pocestným a slíbil mu všechno, co si bude přát, jen ať poručí kolu, aby se vrátilo zpět. Ten pokynem ruky kolo zastavil, šel k němu, švihl jej hůlkou a kolo se poslušně vrátilo na své místo.